

פ ר ר ט ו ק ר ל מט. 155

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום ה',
כ"ט חשוון תשל"ה (14.11.74) בשעה 10.00

פ כ ח ר :

חברי הועדה:

- י. קראמן - יו"ר
- ע. אמוראי
- י. בדר
- י. גולן
- צ. גרשוני
- ב. צ. חלפון
- א. מלמד
- ח. קורפו
- ג. שות
- ע. פינרמן
- א. רובין

מוזמנים:

- ש. סרוקר - המנהל הכללי של משרד הדאר
- י. מועלם - מנהל אגף הכלכלה
- י. הברפלד - מנהל סירותי השלפון
- י. ל. לנדאו - סגן מנהל סירותי הדאר
- ז. פינרוצקי - דובר המשרד
- י. גנני - עוזר המנכ"ל

א. גפני - הממונה על התקציבים

ד"ר ג. קיטרון - יועץ מספטי לוועדה

א. קירשנר - מזכיר הועדה

א.נ. פלוג - יועץ כלכלי לוועדה

רשמה: ט. קוטלר

סדר היום:

1. התאמת תעריפים בתקשורת הבינלאומית לשער הדולר החדש.
2. הערת חבר-הכנסת שות בענין דו"ח צי"ם.
3. סכתב היועץ המספטי לממשלה בענין ז. קריב
4. חוק התקציב מט. 2
5. הערכה ראשונה את השפעת התכנית הכלכלית החדשה על תקציב המדינה.
6. שינוי העריף לשירותי מודיעין 14 ולצלצול מעורר

1. התאמת תעריפים בתקסורת הבינלאומית לשער הדולר החדש

הי"ד י. קרגמן:

אני פותח את הישיבה.

מ. סורוקר:

אסקור מה האפקט של הפיחות על על המערכת ומה אנו מבקשים מכם לאשר. התקציבים שלנו הסנה הם בסדרי גודל של 1.4 מיליארד לירות. ההשפעה של הפיחות על היקף העבודה של המסרד חלה בשתיים-שלוש קטיגוריות עיקריות. הראשונה - מה שמתחייב מבאגז הפעילות היטירה של המסרד עם חוץ לארץ. היום יש לנו עסקים עם חוץ לארץ בחמש קטיגוריות עיקריות: - שיחות שלפון בינלאומיות, מברקים, שלקס, חבילות שאנחנו שולחים לחוץ לארץ או מקבלים, ודואר אויר. וכן דאר ים-יבשה. אלה הקטיגוריות המושפעות ישירות מהפיחות.

קטיגוריה שניה של הוצאות המושפעות מהפיחות, שאיננו דנים בה היום, זו קטיגוריה שיש למסרד במטבע חוץ ברכישת חמרים ודברים אחרים, שצריך להמטיך את עבודתו עם כבילים, עם שלפונים לתיקון, חוטים וכן הלאה. על קטיגוריה זו איננו מדברים היום.

בסך הכל השפעת הפיחות כפי שהיא נראית היום, בטבט ראשון על הוצאות התקציב, היא בערך שלושת רבעי מיליארד לירות, היא מיידית, ומה שנראה לנו בערך 20%-25%, כשאני לוקח בחשבון 5% העלאת שכר ולא יותר. אינני יודע אם זה מעט או הרבה. זו השפעה מיידית אותה אנחנו יכולים למדוד. וודאי לא הבאנו בחשבון מערכות של התיקרויות של הקוטט שלנו. כרגע אני מדבר על השפעה מיידית שאני יכול למדוד בהוצאות במטבע חוץ.

ההצעה עליה מדובר כרגע, מדברת על העלאת אותן קבוצות שמושפעות ישירות מהתעריף בחוץ לארץ. בסך הכל נושא העלאת התעריפים יתן לנו הכנסות - אם השירות גדל כפי שצויי היה לגדול בתקציב המקורי - של 30 מיליון לירות השנה. בשנה תקציבית מלאה, עם רמת פעילות גבוהה יותר של שנת 1975/76, זה עשוי להיות בסביבות 100 מיליון לירות.

ע. פינרמן: האם הנסיון מהעלאת קודמות מורה שיש עקומה יורדת?

מ. סורוקר:

לאחר העלאה יש הסכנות בסירות, אבל לא בכל. יש מגמה של ירידה במצוקים. יש מעט מאוד השפעה על שלקס, כי היום זו דרך הסיחה הזולה ביותר. יש הסכנות כלשהי בשיחות שלפון בהתחלה, אבל הרמה היא כזאת, שבמסך השנים הללו מספר שיחות השלפון גדל פי שמונה במסך 6 שנים. היום אנחנו צופים גידול של 30%. מתוך הסכום הזה שהוא 100 מיליון לירות, כ-50% מהמערכת הזאת בשיחות שלפון לחוץ לא רץ.

בענין שיחות שלפון ההסדר הוא כזה: היום אנחנו מתחשבים עם כל אדמיניסטרציה מסול על סמך כל השיחות לישראל ומישראל. כל ההכנסות האלה נמדדות בשער מטבע חוץ עם הארץ הנוגעת בדבר, ומתחלקים חצי-חצי. לא יתכן, מנסיוננו בעבר למדנו, להפלות בין התעריף שהמבוי מסלם בארץ לבין התעריף שהמבוי מסלם עבור חיוג מחוץ לארץ לארץ. כי אז מתחילה מערכת שיבושים בכל המערכת, כי אז מתחילים לשלם ב"קולקטי" וכן הלאה. לכן אנחנו מעלים את התעריף בשיעור של אותו שיעור שיחות שמתחייב בשיחות המטבע, כאשר התרגום נעשה לפי התעריף המקביל המדוייק במחצית ארץ.

יש לנו בעיה: איננו יכולים להסתדר עם גידול הביקוש לשירות 18. יש שעות שקו זה חסום. האמצעי היחיד לכך הוא לבנות את המערכת לחיוג בינלאומי אוטומטי. זה מאוד מסובך מבחינת האמצעים שיש לנו להעביר שיחות אוטומטית. בשחות אוטומטיות שתחנו היום קוים ל-300 אלף מינויים בארץ. שתחנו אותם בין 7 בערב ל-7 בבוקר, כי אנחנו רוצים להיות בטוחים שתהליך הרישום של השיחות האלה יהיה נכון ומדוייק. שנית, יתכן שהאזרחים יבינו מה זה

חיוג ישיר לחוץ לארץ ולא יבזבזו אותו. בחיוג לאמריקה רץ השעון בכל 0.9 שניה שיחה מקומית, לשניה העלאת התעריף. אבל גם לטכנולוגיה יש מעצורים והשעון אינו יכול לרוץ יותר מהר מ-0.5 שניה. הפיתוח מביא אותנו ל"ריצה" של 0.6 שניה. הווה אומר, שלו רצינו לפתוח חיוג אוטומטי ליפאן, לא היינו יכולים לתת תעריף ישראלי שיהיה שווה למחירו של התעריף מיפאן לישראל. זו בעיה בה מתלבטים בכל ארצות העולם, והפתרון היחיד הוא להעלות את תעריף השיחה המקומית. אינני אומר בכך לוועדה שאנחנו עומדים לבקש העלאת מחיר השיחה המקומית, אבל כדאי לזכור את הדבר.

היקף הסחר שלנו בטבעה הבאה עם ארצות אחרות יגיע ל-150 מיליון לירות רק בשלוש שנים, ובשלוש-ארבע שנים אנחנו צופים בחצי מיליארד לירות לשנה תנועה במחירים של היום.

ההתחשבות במברקים לחוץ לארץ ושלקס היא באותה צורה. גם כאשר יש שיחות, בטלפונים ובשלקסים אנחנו מרויחים יותר יחסית, כי ההתחשבות בשיחות בין אלה שבכנסות לאלה שיוצאות בטלפונים היא בערך 67%-56% שיחות בכנסות ו-43% יוצאות, ובשלכסים היחס הוא 65% נכנסים ו-35% יוצאים. אחרת הוא המצב בתחום של דואר ים ויבשה וחבילות לחוץ לארץ. בדואר ים ויבשה ההסכם כרגע הוא עד 1 בינואר 1976. ההסכם אומר, שכל מדינה ששולחת דואר אויר לחוץ לארץ, אינה מסלמת עבור חלוקת הדואר בארץ שבה הוא מתחלק. לאחרונה בקשנו מהועדה לאשר לנו תעריפים לחוץ לארץ לכמויות גדולות. הייטיים, למשל, שמופץ בארץ ב-16 אלף עותקים, ההיקף היה 300 אלף לירות - חוץ מהחצויות - ולפני זמן מסויים, בגלל ההפרשים במחירי האויר, הייטיים היה שולח לדאר ישראל בחבילות גדולות את העתון וכאן היו מדביקים את הכול ומחלקים אותו. כאשר התיקרו תעריפי התובלה באויר, החליט הייטיים שהוא שולח זאת עם בול בלגי או הולנדי ישירות לבינוי. את כל החלוקה של 300 אלף לירות, דאר ישראל עושה חיים. זה הביא לאבסורד, ונקבע כי החל מ-1 בינואר 1976, תהיה התחשבות בהפרשי כפויים הדואר, כמו בטלפונים. בדאר אויר מדינת ישראל מקבלת יותר.

אחת השאלות שתמיד נשאלה כאשר באנו בבקשות דומות היתה, באיזו מידה התיקרו במסגרת ההוצאות כתוצאה מתעבורה ומדוע שיעור ההעלאה יותר גדול משיעור התעבורה. עברנו על כל התעריפים האלה, ואנחנו מציעים קצת סטייה מהעקרון של העלאת הפיחות. בקשנו לעשות מספר שינויים בהתאם לכך. שאפנו לכך שלא נהיה מדינה יותר יקרה בדואר אויר מהארץ לחוץ לארץ, בהשוואה למה שעולה מחוץ לארץ לארץ. ערכנו גליונות השוואה במספר ארצות באירופה ובארצות-הברית, כדי לראות כמה עולה מסלוח גלוי או מכתבים או אגרות מחוץ לארץ לארץ, כדי שלא נציע תעריף שונה באופן בולט לעומת ארצות חוץ, גם אם היה לכך הגיון בפני עצמו מבחינת הפיחות. פרט בוסף, אנחנו שואפים להקל על הציבור כדי שתהיה לו אגרת אויר אחת, אם כי לגבי התעריפים הבינלאומיים אין חובה לעשות זאת. הלכנו למגמה של האחדת תעריפים לקבוצות.

קיימת עוד בעיה, וזו בעיה תעריפים לעתונות הישראלית לחוץ לארץ. לאחר ההעלאה האחרונה של התעריפים - והמדובר בעתונים יומיים עבריים שנשלחים בדואר אויר על ידי מערכות העתונים - פנו אלינו העתונים וכן יושבי-ראש הועדה, כדי לבקש לדון מחדש בשיעור ההעלאה לעתונות הזאת, וזאת למרות שההעלאה לגבי העתונות היתה קטנה יותר מאשר לגבי כלל ההעלאה.

לאחר דיון של מספר חדשים, הגענו פחות או יותר להבנה עם העתונות, ורצינו לתת הנחה של אגורה אחת במסלוח העתון לחוץ לארץ. זו הורדה של 200 אלף לירות מהמחיר. התובלה האוירית יקרה יותר מהמחיר שאנחנו גובים מהעתון. אני מדבר על התקופה שלפני הפיחות האחרון. בתעריף הקיים של מסלוח עתון ל אירופה המחיר הוא 16 אגורות על 15 הגלים הראשונים, ו-12 אגורות על כל 15 גרם נוספים. לארצות הברית: 23 אגורות ו-22 אגורות. החלטנו להוריד זאת באגורה לאורך כל הקו. כלומר, עבור מה שהיינו צריכים לקחת 23 אגורות ניקח רק 21 וכן הלאה.

ע. פינרמן:

הערכתה היא שנהיה חייבים להעלות את תעריף השיחות המקומיות. האם אין הגיון להעריך הערכה מדוייקת בכמה יש להעלות את השיחות הפנימיות, והאם אין הגיון להעלות זאת בד בבד עם העלאת שירותי חוץ? אני רוצה לשאול ביחס להתיקרויות לעומת מקבוליים. האם יש מושג כללי לגבי ההתיקרויות של העלויות והתקבוליים והפער ביניהם?

צ. גרשוני:

כיצד אתה מסביר שהתעריך של מכתב אצלנו לעומת חוץ לארץ זול יותר?

מ. סורוקר:

מה שאמרתי עד כה הוא תחזית מאד גסה. את השפעת השיחות על מערך שירותי הדאר והטלפון וכל מה שבא בעקבותיו, אינני יודע להעריך, אבל אם אעריך העלאת שכר של 10%-15%, הייתי אומר שזה עלול להגיע ל-200 מיליון לירות בקירוב. יש לי בכל זאת חשש שהעלאת התעריפים תשפיע על צימצום השימוש בסירותים ואנשים יחשבו היטב אם לצלצל לחוץ לארץ, אם כי מרבית המחייגים לחוץ לארץ הם תיירים. עלידי ההעלאה המוצעת, בהנחה שהשימוש לא יירד, נקבל בסביבות 100 מיליון לירות. יוצר פער של 100 מיליון לירות בערך. התקציב של שנה הבאה יושפע גם ממה שהתיקר עד הפיחות וכן מן הפיחות עצמו. על הצד השני אני רוצה למסור אומדן גם מתאריך שלפני הפיחות. ההוצאות התפעוליות הישירות שלנו באומדן היו עשויות לעלות בערך 250 מיליון לירות, לעומת אומדן הכנסות שהיה מפגר לאחר ההוצאה בעוד 100 מיליון לירות.

יש לנו ציוד בסכום של 3.5 מיליארד לירות שמושקע בעסק הזה, וכמננו חצי בשער של פחות מ-4.20 לירות הדולר. אם לוקחים 600 אלף שלפונים שיטנם במדינה, להקים מערכת חדשה כזאת, כל שלפון היה עולה 13 אלף לירות. נכון שיש עליה בלאי, אבל המחיר ההיסטורי שעלינו לשלם את הבלאי הוא 3.5 מיליארד לירות. אנחנו אוכלים רכוש שברגע שצריך לחדש אותו, והגיע זמן לעשות זאת, אנחנו משלמים את כל ההפרש. לכן, המספרים מטעים ופצב הביזנס יותר גרוע. שלפון היה נחשב בין הפעילויות הממשלתיות כדבר מכניס. בחצי מיליון השלפונים הראשונים יש לנו בערך 65%-70% ביזנס, והם מחולקים פחציתם לערך בביזנס ומחציתם בבתיים בהם גם כן יש ביזנס, ו-35% מהם משמשים לצרכי בית. חצי מיליון השלפונים הבאים, אצלם יהיה היחס הפוך, 70% בית וכ-35% ביזנס. זה יצור לנו הכנסה ממוצעת שהיא במגמה יורדת. ההכנסות משלפונים הן 1.25 מיליארד לירות, ואם בתוך זה יש רק 150 מיליון חוץ, זה לא משפיע בצורה דומיננטית על המערכת. המערכת הישנה נבנתה במחיר היסטורי זול. את המערכת החדשה נצטרך לבנות במחיר יקר. יש בעיה של עליה גדולה של הוצאות המערכת, עם ירידה של הכנסות. יש לנו היום מינויים שמחייגים בין אפס ל-50 שיחות בחדשיים, והם מגיעים ל-60 אלף במספר. איננו יודעים כמה מהם נמצאים בדירות ריקות. זה רכוש שאינו מכניס לנו שום דבר.

מה שנוגע לשאלה אם להעלות עכשיו את מחיר השיחות המקומיות, הדבר קשור להחלשת מטשלה, והחלשתה היא שברגע לא יועלה התעריף במערכת הפנימית אלא באפקט המתחייב ישירות מהפחתות. אבל אין לי ספק שיהיו למערכת 50-70 מיליון לירות הפסדים בסירותי דאר.

את שירותי הדאר קובעת כל מדינה פחות או יותר באופן עצמאי. התחשבות בתחיל בעוד שנה. בין המסתמשים יש שני תעריפים, תעריף התחשבות ותעריף. לפעמים יש הבדלים בין השניים. אני יכול לציין, שגם לאחר ההעלאה, שירות הדואר שלנו לא יהיה יקר יותר מאשר הדאר אלינו. במשך כל השנים הועדה לא רצתה לשנות זאת. זו ארץ קולטת עליה, למכתבים לחוץ לארץ היתה חשיבות. אנחנו לא קובעים את התעריפים באופן עצמאי. זו היתה הפילוסופיה של אי-העלאת המחיר. בהעלאה זו אנחנו מרויחים בסירותי דאר אור, מפסידים בעתוניים. התעריף אינו נקבע לפי שירות ספציפי בלבד. אילו היה זה כך, הדבר היה עוזר לנו עשרת מונים.

ג. פת:

כמה יעלה הדבר למטשלה, ובמיוחד מסרד החוץ עם השלקס שלו?

מ. סורוקר:

משרד החוץ בנושא השלקס עובד בקו
חכור עם ר.סי.א. אני לא חושב
שהשירות הציבורי מגיע ל-20% מכלל המכנסות שלנו. המקום בו יש הפרזה,
ולזה אין לנו פתרון, הוא להפסיק את השיחות הפרטיות במסק.

ע. אמוראי:

ושיחות ב ינלאומיות במשרד.

מ. סורוקר:

אין דבר כזה. הקו שתוח רק מ-7 בערב
עד 7 בבוקר. יש רק 2000 מצויים עם
קוים שתוחים כל היום והלילה. אני מניח שהתשובה לשאלת חכר-הכנסת שת
היא 10 מיליון לירות ואפילו פחות.

החלט לאשר את העלאת התעריפים כפי שהוגשה
ע"י משרד הדאר

ג. קיטרון:

טלקס, טלפונים ומברקים, ההעלה
תיכנס לתוקף מיד עם הפירסום,
ואילו דאר אויר, יבשה וחבילות, רק בדצמבר.

מ. סורוקר:

אני רוצה להביא בפניכם את בעיית
שירות מס. 14, שירות מודיעין.
יש תלונות שלא ניתן להשיג את 14. השיחות מועסק לצרכים שהיינו
רוצים שלא יהיה מועסק בהם. היום נגבות שתי שיחות מקומיות על כל שניה
ל-14, כאשר מספר הטלפון מופיע במדריך ואין הצדקה לפנות ל-14. את
השעון המעורר עשינו אוטומטי. היום גובים שלוש שיחות מקומיות עבור
שיחת יקיצה. הציבור חוסם אותנו. זה ציוד יקר ביותר.

מאחר שאנחנו מותקפים בעניין שירות
14, אנחנו רוצים להיב בשלוש שיחות את הפונה ל-14 ללא הצדקה. אל
ישנה, שיחפש במדריך. המדריך עולה לנו 10 מיליון לירות. אם המספר
אינו מופיע במדריך, איננו מחייבים את הפונה בכלל. קצב שנוי מספרי
הטלפונים הוא כ-100 אלף בשנה. את הפונים בקשר לכך איננו מחייבים
כלל. את החסכון שבאי-הופעת מדריך תל-אביב שמך שנה לא חסכנו, אלא
השקענו בציוד של מכריזים אוטומטיים על שנויים במספרי טלפונים.

ח. קורפו:

המחייגים הם אלה שאינם משלמים עבור
הטלפון. אותה כתבנית תחייג טוב. הפתרון
הוא לומר לאותו מחייג שהמספר מופיע במספר הטלפונים, ולסגור את
המכשיר. לזה יהיה ערך חנוכי.

מ. סורוקר:

אינני יודע מי השואל. אפשר להיות
בטלפון ציבורי בו אין ספר, יכול
לעמוד תייר, יכול להיות זקן שיש לו ספר ואינו יודע איך לחפש.

ג. פת:

הציבור מוכן לשלם עבור שירות יותר
טוב אבל לא עבור תירוצים ושירות רע.
אני חושב שמבחינת יחסי ציבור של משרד הדאר, זו טעות לעשות זאת.
מוטב לקבל כמה בחורות נוספות לעבודה.

מ. סורוקר:

היום עובדות 400 בחורות בארץ בשירות
14. שירות זה הוא מיטרד בכל העולם;
אנחנו מוכרחים לשמור על השירות ברמה - לעומת פדינות אחרות - בגלל
שנויים תכופים במספרי הטלפונים ובמקומות מגורים. המפריעים הם אלה
שאינם מחפשים במדריך, שאינם שורחים לעשות זאת, ואותם אנחנו מציעים
לחייב ב-3 שיחות. עומדים לנסות להעלות את 14 על מחשב. שירות הנערות
האלה נותן תפוקה בזמן ממוצע של דקה ושלוש רבעי עד שתי דקות לכל
פניה. בשירות זה התחלופה גבוהה בכל העולם, גם בארצות-הברית, שם
נעשו למען הבחורות הללו סידורים יוצאים מן הכלל.

י. גולן:

יש לי רושם שהאנשים המחייגים ל-14
אינם יודעים שמחייבים אותם בטאי שיחות.
אולי כדאי לעשות מבצע תעמולתי קצר וחזק.

מ. סורוקר:

זה מופיע בכל מדריך. נפרסם זאת.

צ. גרשוני:

אני מחייג למספר נכון, וחמט-שש פעמים
מקבל מספר אחר. כל מי שעושה זאת משלם
עבור חמט-שש שיחות כאלה. האם אני שועה בקביעה זו? האם אני שועה כאשר
אני אומר שגם כאשר המספר מחובר ותקין, אני יכול לקבל תשובה שהמספר
הוחלף?

ס. סורוקר:

אני מציע שהועדה תדון בכך כאשר נדון
על המסרד. מה שאתה אומר, קורה.

ח. קורפו:

ככמה פחתו השיחות ל-14 כאשר העליתם משיחה
אתם לשתים? אני מבקש שתמסרו לנו בכנות
בכמה זה ישחת כאשר תעלו זאת לשלוש שיחות. זו רק הכנסה נוספת.

ס. סורוקר:

תקבל דווח. מימי לא נמסר לוועדה מספר
שלא היה כן. אני יכול רק להעריך את האפקט.
ספרי הטלפון אינם קריאים.

ג. פת:

אשיב לך על כך, אבל לא עכשיו.

ס. סורוקר:

הי"ר י. קרגמן:

אני מציע שהדבר יהיה נסיוני לתקופה מסוימת.
אם זה לא יפעל, נצטרך לחפש דרכים אחרות.
אם ההטרדה אמנם תופסק, הסיירות ישופר וזה רצוי.

ס. סורוקר:

אני מציע שתקבלו דיווח בעת הדיון על התקציב

החלט:

לאשר גביית שלוש שיחות עבור פניה שלא לצורך
לסיירות 14, ולקבל על כך דיווח בעת הדיון
בתקציב.

2. הערת חבר-הכנסת פת בקשר לדו"ח צי"ם:

ג. פת:

אני רוצה למחות על כך שחברי ועדת הכספים
לא קיבלו את הדו"ח על צי"ם. עשרות צילומים
של הדו"ח מסתובבים בציבור. אני צריך לראות את הדו"ח בידי של עתונאי
שנכלל לא מטפל בעניני כלכלה?

הי"ר י. קרגמן:

מחר יהיה הדו"ח בידיך.

ג. פת:

הדבר כואב. אני לא אומר זאת כאופוזיציה.
כמה שבועות לפני מותו של קשתי ז"ל
נפגשתי אתו לשיחה, והוא היה מדוכא עד היסוד מהמצב בצי"ם. הוא אמר
שצי"ם טובעת והממשלה לא עושה כלום. לא יתכן דבר כזה. מנין בא הדו"ח
לכל אותם אנשים? מההנהלה והדירקטוריון. הם מקבלים דו"ח ואנחנו
לא. זו אותה הנהלה שמזמן היו צריכים לפטר אותה.

הי"ר י. קרגמן:

הודעתי שמחר נקבל את הדו"ח, כל אחד
יוכל לקחת אותה הביתה.

צ. גרשוני:

ואיך תישמר הסודיות?

הי"ר י. קרגמן:

יש שם כמה דפים שמעורבת בהם ממשלה,
לא ממשלת ישראל. כל חברי הועדה יוכלו
לקרוא את הדפים האלה במקום, אבל הם לא יצורפו לדו"ח. איך הגיע
הדו"ח לאן שהגיע, אינני יודע. חובה למסור את הדו"ח לחברי הדירקטוריון.
איך הם השתמשו בכך - זה ענין אחר.

3. פכתב היועץ המשפטי לממשלה בענין זאב קריב:

הי"ר י. קרגמן:

אתמול דובר על חוות דעת היועץ המשפטי
בענין קריב הודעתי שאבקש לקבל את
המכתב שנשלח על ידי היועץ המשפטי לשר החקלאות. המכתב הוא מ-18
כאוקטובר, איסי. "אל א. ארזן, שר החקלאות. בימים הקרובים יוגש
כתב אישום נגד הנ"ל. הנני סבור כי אחרי הגשת כתב אישום לא יוכלו
הנ"ל להמשיך במילוי תפקידם בחברת מקורות ויהיה צורך להטעותם".

מכתב שני הוא מה-10 בנובמבר 1974: מן העתונות הנני לומד כי הדירקטוריון של "מקורות" החליט שלא להסעות את... נגדם הוגש כתב האיסום שהעתקו הועבר אליך על ידי פרקליט מחוז תל אביב. לדעתי אין להסלים עם ההחלטה של הדירקטוריון בשום פנים ואופן. האיטומים המיוחסים לשל ושת העובדים הנ"ל של חברת "מקורות" הם לאור מהותם ופרטיהם מן הסוג שהיה גורם בהתאם למקובל להסעיתו המידית של עובד מדינה הכפוף להוראות התקשיר. הנני סבור כי החברה, שבה מחזיקה המדינה ב-74.3% מהון המניות אינה יכולה מבחינה מוסרית וציבורית לנהוג במקרה כגון זה בדרך שונה מאשר המקובל בשירות המדינה. חובה עלינו, לדעתי, לגרום לכך שהנושא יועלה לדיון מחדש ולקראת יוזמה כזאת, אודה לך אם תורה להעביר לי העתק מן הפרוטוקול של ישיבת מועצת המנהלים בה נתקבלה ההחלטה הנ"ל.

אני מציע שאודיע בשם הועדה לשר החקלאות או לראש הממשלה או לשניהם, שהועדה סבורה שהממשלה או נציגיה צריכים לנהוג בהתאם לעמדתו של היועץ המשפטי.

א. מלמד: אני מסכים לכך, אבל יש לי תוספת.

י. בדר: אני מציע שהממשלה תחליף במועצה את נציגיה שהצביעו נגד הצעת היועץ המשפטי. זה סקנדל שאין דוגמתו.

הי"ר י. קרגמן: קודם כל אני מציע לשנות כהצעתי. אחר כך יבוא שלב שני.

י. בדר: אני מבקש בכל זאת שעננין התנהגות חברי המועצה יעמוד לדיון.

א. מלמד: אחד הדברים שגרים להצבעות אלה היא העובדה, שממשלת ישראל, שהיא בעלת ההון, מיוצגת בסליט בלבד במועצת המנהלים. אני מציע שבמקום מהממשלה ולשכת החברות, שיבחנו מחדש את בעיית הנציגות של הממשלה בחברה.

ד"ר ג. קיטרון: ביום ראשון יתחיל בוועדה הדיון מזוק החברות הממשלתיות. זו הבעיה שם.

החלט: לאשר מכתב יושב-ראש הועדה לשר החקלאות וראש הממשלה בנוסח שנאמר לעיל.

4. חוק התקציב מס. 2

הי"ר י. קרגמן: יש דבר שהוא קצת מוזר. ישנו תקציב מס. 2 שהוא תוצאה מהמדיניות הכלכלית של חדש יולי. שם היה ענין של התיקרויות וכן הלאה. עכסיו זה לא ריאלי, כי יש דבר הרבה יותר גדול. לכן אין טנוס, לדעתי, אלא לסלב שני דברים גם יחד ולחכות עד שיובא הענין הגדול יותר, תקציב מס. 3. אבל בחוק התקציב הזה שהונח על שולחן הכנסת והועבר לוועדה, יש סעיף אחד גדול, העוסק בכל מיני מענקים ותשלומים למיעוטי הכנסה וילדים, נוסח יולי. המדובר ב-200 מיליון לירות. ההצעה שלנו אומרת שאיננו דנים בתקציב מס. 2, אלא בדרך בו יחד עם תקציב מס. 3, אבל נאשר לשלם לאלה ורק לאלה עליהם דברתי קודם, בהתאם לסעיפים הנמצאים בתקציב מס. 2.

ד"ר ג. קיטרון: אם יש הסכמה, יוחלט שהועדה רוסמת לפנייה שהאוצר יבצע את התשלומים כפי שהוצאו ואשר ימצאו ביטוי בסעיף סעד וביטוח לאומי.

א. רובין: מבחינה פרוצדורלית איך מסתדר הדבר? כיצד מאחדים שתי הצעות חוק לאחת?

ד"ר ג. קיטרון: הדבר טעון איסור ועדת הכנסת ותו-לא, בהתאם לסעיף 96.

החלט: לקבל את הצעת ד"ר קיטרון.

5. הערכה ראשונה לגבי השפעת התכנית הכלכלית החדשה על התקציב:

א. גפני:
כל מה שאני אומר עכשיו הוא דבר משוער
לפי מיטב יכולתי אני אישית כמעט, עם
איט אחד מהכנסות המדינה. עכשיו עוברים הדברים בדיקה יסודית בדרך
הרגילה. ערב הפיחות לא יכולנו, כמובן, לעשות זאת.

בצד ההכנסות הסינוניים הצפויים -
ואני אומר את מה שנובע מחדש נובמבר, הפיחות והסובסידיות - הם:
היטל היבוא יפחת כתוצאה מהטעבר ל-15% מ-35%. היטל היבוא, האזרחי
והבטחוני יחד, יפחת בקרוב ל-1.2 מיליארד לירות. מאידך יגדלו הסעיפים
הבאים: המכס, שהגביה ממנו על הבסיס הגבוה יותר ואין הורדת שיעורין,
והשיעורים הקצובים התאמו. כן הדבר לגבי מס קניה מיבוא, כולל מס
קניה על היצור המקומי. כל אלה יחד, לפי הערכתנו, קרוב ל-600 מיליון
לירות הגדלת הכנסה. מס נסיעות יגדל ב-50 מיליון לירות, בלי סנויים
בשטורים עדיין, רק כתוצאה משינוי השערים. העובדה שהוטל היטל יבוא
15% על שמן, פולי סויה וחישת; נותנת 70 מיליון לירות.

יש לנו הכנסה נוספת בסכום לא מבוטל
במשך 4.5 חדשים אלה מדלק. העלאה בהיטל יבוא שלא היה קודם לכן, העלאה
בבלו שהוטל על בסיס הגידול בשער והעלאה בשער בצורה של קרן השוואה,
כל אלה יתנו ב-4.5 חדשים אלה כ-600 מיליון לירות. זה על בסיס של שנה
שלימה.

ע. אמוראי:
האם לקחת בחשבון ירידת צריכה?

א. גפני:
לקחנו בחשבון במידת מה. לכן עדיין אני
מסתייג מהסכומים המדויקים. מול כל אלה
אנחנו מעריכים את ירידת ההכנסות כתוצאה מהגבלות אדמיניסטרטיביות על
היבוא, ב-300 מיליון לירות לחצי שנה. יש אגרות התקשורת שמותאמות
וכן רשות הנמלים שמתאימה את התעריפים שלה. נקבע היטל שיכנס להכנסות
המדינה והוא יותאם בהדרגה במקום להעלות תעריפים. יחס ההכנסות
המקומיות בערך מאוזן. אצלי יצאה הזאתה של 60 מיליון לירות. אבל
זה בתחום השעות.

הכנסות במטבע חוץ שלנו כמובן תגדלנה
בתרגום בלירות בשני מיליארד לירות. אנחנו מעריכים שצד ההכנסה
יגדל בשני מיליון לירות נשו לעומת התקציב המקורי באפרייל. שר האוצר
אמר בכנסת שבתקציב הנוסף הפחתנו הכנסות מאפיסיות בחצי מיליארד לירות,
וחשבנו להוסיף חצי מיליארד לירות. מאידך יש סיכוי להגדלה ויתכן
שתימנה ההפחתה הזאת. מהמחלך הזה עצמו מדובר בשני מיליארד לירות.
בצטרך לקבוע איך אנחנו מעריכים את ההכנסות מאפיסיות.

בצד ההוצאות יש דברים ברורים מאד, שאינם
קשורים במדיניות תקציבית נוספת. וזאת, ראשית, ההוצאות במטבע חוץ.
זו הוצאה ישירה מוגדלת לפי השער. חלקה לפי 45%, אם זה שירותים
ואם זה כוח אדם, חלקה לפי 22%, זה רכש בטחוני וקניות בחוץ לארץ.
זה יעלה לנו יותר. כל אלה מגדילים ב-1.8 מיליארד את ההוצאה ב-4.5
חדשים. דווקא בתחום הרכש הבטחוני, עכשיו עומדים להגיע החשבונות
והשטרות לרישום.

תמריצי היצוא מפחיתים. ההפרש מ-1.84
לירות ל-2.30. התיירות עד חדש מרץ לא תקבל תמריץ ויבטלו העלאת
תעריפי בתי המלון ב-15% שכבר הודיעו עליה בחוץ לארץ. עד מרץ לא
יקבלו שום תמריץ והם מסתפקים בהפרש השער. לתייר יש תמריץ גדול
כי זה רק 40%-35%. המצב בארץ משתפר לגבי התייר. בתמריצי יצוא
סכום של 400-300 מיליון לירות יחסך לעומת התקציב המוגדל ב-600
מיליון. יהיה גידול נשו של 200-100 מיליון לירות.

פיצוי למיעוטי הכנסה, אני מניח שב-4.5
חדשים אלה יגיע ל-200 מיליון לירות, נוסף על ה-217 מיליון. יתכן
שאפילו יותר.

א. גפני:

זה כולל את הילד הראשון והשני?

צ. גרסוני:

זה למעלה ממיליארד לירות לשנה לנוסא זה.

ע. פינרמן:

א. גפני:
זה לחמישה חדשים בערך. זה כ-40%. בינתיים החלט על מיקדמה של 15 לירות לילד ראשון, והיות ועברו חדשיים, 30 לירות לילד ראשון ושני. הכנסה זו חייבת במס. הילד השלישי יקבל 50 לירות, גם כן לחדשיים. יש כאן פיצוי מסיבי מאד. ה-30 לירות לחדש יהיו 18 מיליון לירות, ובינתיים זה חד פעמי. שליט מזה יוחזר דרך מס הכנסה. 12 מיליון לירות לחדש הוצאה נטו. זה 150 מיליון לירות.

יש עוד סעיף אחד שמסתנה פה. הסובסידיות, אטרנו מזה חמישה מיליארד לשנה הבאה ויטאר 2.5 מיליארד. ההערכה לשנה הבאה היא 2.5 מיליארד. אבל היות והתיקרות הטחירים היא פמט על החדשים האחרונים, התלולה בעיקר, השנה זה יבוא עדיין בעיקר מהמלאי. לפי הערכתנו נוכל להסתדר בתקציב המקורי בערך. עיקר הבעיה היא לשנה הבאה.

בשטח ההוצאות גם כן יהיו קרוב לשני מיליארד לירות. לפי הערכת האוצר, הטפעת הפיחות על תקציב המדינה היא ניטרלית פחות או יותר, גם הסנה וגם בשנה הבאה. יש פה ענין של מטבע חוץ עקיף. הוצאות הקניות של הממשלה, מתיקרות במרכיב היבוא בערך כחצי מיליארד לירות. פה ננהל מדיניות שתנסה לספוג חלק מהענין. הממשלה קבעה קיצוץ של חצי מיליארד לירות בתקציב המדינה, ואמרנו "לפחות". אנחנו מקווים שדרך ספיגה אנחנו יכולים להגיע לפחות לשלושת רבעי מיליון לירות קיצוץ אפקטיבי. נסתדל שלא לתת למטרדים את מלוא הפיצוי עבור ההוצאות. יש סעיפים נקם אין ברירה, כמו הזבת ילדים, למשל. מזון לבתי-חולים, למשל. אבל בפעולות הרגילות של המטרד, נדרוש מהם להסתדר עם מה שיש. כל זה חייב להיות מוגש לכנסת תוך שלושה-ארבעה שבועות.

- הישיבה ננעלה בשעה 12.00 -